

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผลศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยได้จากโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วประเทศจำนวน 400 โรงเรียน โดยแบ่งเป็นผู้บริหาร 400 คน และครูผลศึกษาจำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามทั้งสิ้น 800 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนครบทั้ง 800 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาโดยใช้ ค่าที แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัยปรากฏว่า

สถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางผลศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาผลศึกษา 1-5 ปี หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ คือ รับผิดชอบงานด้านฝ่ายกิจกรรมนักเรียน และไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการสอนผลศึกษา และสอนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 ส่วนครูผลศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิปริญญาตรีทางผลศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาผลศึกษามา 1-5 ปี หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ คือ งานฝ่ายกิจกรรมนักเรียน และเป็นครูประจำชั้น ครูผลศึกษาส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนผลศึกษาในโรงเรียน และสอนในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1

1. สภาพของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั่วประเทศ ส่วนใหญ่มีจำนวนครูผลศึกษา 1 คน เป็นครูที่วุฒิทางผลศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียน

น้อยกว่า 500 คน และจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อ 1 ห้อง 30 คนหรือน้อยกว่า

2. สภาพการจัดโปรแกรมผลึกษานในโรงเรียน

การจัดโครงการต่าง ๆ ในโปรแกรมผลึกษานโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทุกโรงเรียนมีการจัดโครงการสอนผลึกษานขั้นเรียน โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนและการจัดโครงการกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ตามลำดับ ส่วนโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางผลึกษานสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ มีการจัดน้อยมาก

2.1 สภาพการจัดโครงการสอนผลึกษานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีการตั้งวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงและมีจิตใจสดชื่นแจ่มใสและให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬามีความเป็นระเบียบวินัย

กิจกรรมทางผลึกษานในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่จัดสอนตามหลักสูตร มัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) โรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอน วอลเลย์บอล บาสเกตบอล เทเบิลเทนนิส ตะกร้อ บิดหมุนขั้นพื้นฐาน กระป๋องบอง หุตบอล กรีฑาประเภทลู่และลาน และที่จัดน้อยที่สุดคือ มวย

วิธีการจัดดำเนินการโครงการสอนผลึกษานในโรงเรียน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่จะจัดสอนผลึกษานแยกเป็นรายวิชา มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนในการเรียนแต่ละคาบโดยแบ่งตามความสมัครใจของนักเรียน การจัดทำแผน-บันทึกการสอนวิชาผลึกษานจัดทำเฉพาะรายวิชา ลักษณะในการจัดสอนวิชาผลึกษาน คือ จัดตามทีหลักสูตรกำหนด สนามที่ใช้ในการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เป็นสนามคอนกรีต สภาพสนามที่ใช้อุปกรณ์กีฬาและไม่เพียงพอ สถานที่ใช้ในการสอนเป็นสถานที่กลางแจ้ง จำนวนอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาผลึกษานีไม่ครบทุกกิจกรรมที่จัดสอน

มีการนำสถิติศุภกรณมาใช้บ้างเป็นบางครั้ง มีการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนเป็นบางกิจกรรม โรงเรียนมีการจัดส่งอาจารย์พลศึกษาเข้าอบรมทางวิชาการ ด้านการวัดและประเมินผลในวิชาพลศึกษาจะเป็นด้านทักษะพิสัย งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาได้จากเงินงบประมาณแผ่นดิน เมื่อมีปัญหามานการสอนพลศึกษาจะปรึกษาผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนมากไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ส่วนที่ได้รับการนิเทศก็ได้รับประโยชน์อยู่ในระดับมาก

2.2 สภาพการจัดโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ เน้นวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย เกิดความสามารถมีค่านิยมที่ดี และให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออกซึ่งความสามารถทางกีฬา

กิจกรรมทางพลศึกษาที่จัดแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ จัดมีการจัด วอลเลย์บอล ฟุตบอล ตะกร้อ กรีฑา และเทเบิลเทนนิส ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมอื่น ๆ มีการจัดแข่งขันน้อยมาก

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่จัดโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนปีการศึกษาละครั้ง ใช้ระยะเวลาในการแข่งขันภายใน 1 สัปดาห์ ช่วงเวลาที่จัดจะเป็นช่วงเย็นตอนหลังเลิกเรียน รูปแบบการจัดการแข่งขัน คือ แบบพบกันหมด การแบ่งกลุ่มนักเรียนจะแบ่งคละกันไป นักเรียนทุกคนสามารถเข้าแข่งขันได้ ครูอาจารย์และนักเรียน เป็นกรรมการดำเนินการจัดการแข่งขัน งบประมาณที่ใช้ในการจัดได้จากการหารายได้พิเศษ มอบด้วยรางวัลเป็นรางวัลสำหรับผู้ชนะ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ผู้บริหารและครูพลศึกษาเป็นผู้ร่วมกำหนดวัตถุประสงค์การแข่งขัน ส่วนอาจารย์ท่านอื่น ๆ เป็นกรรมการช่วยจัดการแข่งขัน และเป็นกรรมการตัดสิน

2.3 สภาพการจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ คือ

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เน้นวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬาและเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัยเคารพกติกาในการแข่งขัน

กิจกรรมที่จัดที่ส่งเข้าแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีการจัดส่งกีฬา วอลเลย์บอล ฟุตบอล เซปักตะกร้อ กรีฑา เทเบิลเทนนิส บาสเกตบอล เข้าร่วมแข่งขัน ที่ไม่มีการส่งเข้าแข่งขัน คือ กีฬาวាយน้ำ

วิธีดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่คัดเลือกนักกีฬาจากการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และมีการส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ทุกปี โดยส่งเข้าแข่งขันในกลุ่มโรงเรียน ครูผู้สอนพลศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการส่งนักกีฬา และทำการฝึกซ้อมนักกีฬา โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่จัดให้มีบริการอาหารและเครื่องดื่มให้เป็นสวัสดิการกับนักกีฬา โรงเรียนจัดพาหนะไปชมและเชียร์ทุกครั้งงบประมาณได้จากการบริจาคของคณาจารย์ มีการมอบเกียรติบัตรเป็นรางวัลสำหรับนักกีฬาที่ทำชื่อเสียงให้กับโรงเรียน นักเรียนที่มีทักษะทางกีฬาดีจะเป็นนักกีฬาตัวแทนของโรงเรียน และโรงเรียนจะให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนได้รับบาดเจ็บ หรือ เจ็บป่วยเนื่องจากการฝึกซ้อมหรือแข่งขันกีฬา

2.4 สภาพการจัดโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่จะเน้นวัตถุประสงค์ให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญต่อการเข้าร่วม

กิจกรรมพลศึกษา และ ให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเพิ่มความเชื่อมั่นในการเข้าสังคม

กิจกรรมที่จัดในโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ การจับ ขว้าง กลิ้งลูกบอลโดยเน้นที่ความแม่นยำ กิจกรรมการเดิน และวิ่งโดยเน้นความสามารถในการควบคุมร่างกาย

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ ของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ มีนักเรียนที่ผิดปกติน้อยกว่า 5 คนและจะให้ความสนใจมากขึ้นเป็นพิเศษโดยให้ครูพลศึกษาเป็นผู้จัดกิจกรรมและเลือกกิจกรรมตามสภาพของนักเรียน จะจัดกิจกรรมรวมอยู่ในชั่วโมงพลศึกษา ให้นักเรียนผิดปกติเรียนร่วมกับนักเรียนอื่น ๆ ตามความสามารถและเหมาะสมงบประมาณที่ใช้งบประมาณของโรงเรียน

2.5 สภาพการจัดโครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ แยกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เน้นวัตถุประสงค์ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย และเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนในด้านออกกำลังกายมีสุขภาพสมบูรณ์

กิจกรรมที่มีจัดในโครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมประเภทกีฬา วอลเลย์บอล ฟุตบอล การอยู่ค่ายพักแรม เซปักตะกร้อ เทเบิลเทนนิส และบาสเกตบอล

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการตลอดปีการศึกษา โดยนักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรม การจัด

กิจกรรมเป็นกลุ่ม มีการให้เบิกและคืนอุปกรณ์ตามเวลาที่กำหนด กิจกรรมเน้นหนักไปที่จัดทั้งงานรวมและกลางแจ้ง โดยเลือกกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่สนใจ และจัดกิจกรรมในช่วงหลังเลิกเรียน โดยมีครูพลศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการจัดโครงการ งบประมาณที่ใช้จัดเป็นงบประมาณของโรงเรียน

2.6 สภาพการบริหารงานพลศึกษาในโรงเรียน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการบริหารงานโดยเน้นการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ในการดำเนินงานตามโครงการพลศึกษาในโรงเรียน มีการวางแผนในการทำงานตลอดปี ผู้บริหารให้การสนับสนุน และส่งเสริมการปฏิบัติงาน มีการกำหนดนโยบายชัดเจนในการส่งเสริมพลศึกษาในโรงเรียน มีครูพลศึกษาทำหน้าที่ประสานงานในการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน มีการเสนอโครงการเพื่อขออนุมัติงบประมาณ มีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีการกำหนดค่าที่มีปรัชญา หรือวัตถุประสงค์ในการจัดโครงการพลศึกษาในโรงเรียน ทั้งยังมีการติดตามการประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการจัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างครูพลศึกษาและครูอื่น ๆ ในโรงเรียน นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนไปศึกษาต่อ มีการรายงานผลประจำปี มีการจัดประชุมเพื่อปรึกษาหารือ การจัดห้องพักครูเพื่ออำนวยความสะดวกการปฏิบัติงาน

2.7 สภาพการบริหาร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการจัดวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน มีการดูแลและจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ มีการจัดทำบัญชีวัสดุ อุปกรณ์ และมีช่วงเวลาให้บริการยืมวัสดุ อุปกรณ์ มีการรักษาความปลอดภัยในการใช้สนาม มีการบำรุงรักษาสนามกีฬา มีบริการน้ำดื่มสำหรับนักเรียนบริเวณสนาม

ส่วนอุปกรณ์ของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์แทบทุกรายการ โดยเฉพาะประเภทลูกฟุตบอล บอลเลย์บอล ตะกร้อ บาสเกตบอล ส่วนใหญ่มีอุปกรณ์อยู่น้อยเมื่อคิดโดยเฉลี่ย

3. ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.1 ด้านการวางแผน

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนประสบปัญหาในด้านต้องปฏิบัติตามนโยบายเร่งด่วนของราชการจึงไม่ได้ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ ไม่ได้เสนอโครงการล่วงหน้าทำให้ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน การไม่มีการวางแผนการจัดดำเนินงานโครงการผลึกษานโรงเรียน การไม่สามารถวางแผนการจัดโปรแกรมผลึกษาให้สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ครูผลึกษา มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนประสบปัญหาในด้านต้องปฏิบัติตามนโยบายเร่งด่วนของราชการจึงไม่ได้ปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ ไม่ได้เสนอโครงการล่วงหน้าทำให้ไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน การไม่มีการวางแผนการจัดดำเนินงานโครงการผลึกษานโรงเรียน การไม่สามารถวางแผนการจัดโปรแกรมผลึกษาให้สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3.2 ด้านการจัดและดำเนินการ

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนประสบปัญหาในด้านมีครูผลึกษาไม่เพียงพอ มีอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับกิจกรรม มีสถานที่ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม ไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนและการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ปัญหาผู้บริหารมักจะขอคาบผลึกษาไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ปัญหาครูผลึกษาไม่สอนปล่อยให้นักเรียนเล่นตามลำพัง โรงเรียนไม่มีการจัดทำบัญชี วัสดุ อุปกรณ์กีฬาและสนามกีฬาทั้งหมดของโรงเรียน โรงเรียนไม่มีการจัดระเบียบงานการให้บริการขอยืมอุปกรณ์ โรงเรียนไม่มีผู้รับผิดชอบและจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะ และปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

ครูผลึกษา มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนประสบปัญหาในด้านมีครูผลึกษาไม่เพียงพอ มีอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับกิจกรรม มีสถานที่ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม และไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนและการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ปัญหาครูผลึกษาไม่สอนปล่อยให้นักเรียนเล่นตามลำพัง ผู้บริหารมักจะขอคาบผลึกษาไปทำกิจกรรมอื่น ๆ โรงเรียนไม่มีการจัดทำบัญชี วัสดุ อุปกรณ์กีฬาและสนามกีฬาทั้งหมดของโรงเรียน โรงเรียนไม่มีการจัดระเบียบงานการให้บริการขอยืมอุปกรณ์ โรงเรียนไม่มีผู้รับผิดชอบและจัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ โดยเฉพาะ และปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

3.3 ด้านบุคลากร

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า ปัญหาขาดครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา อยู่ในระดับปัญหามาก ปัญหาครูพลศึกษาปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น ขาดความรับผิดชอบ การแต่งกายไม่เหมาะสม ครูพลศึกษาไม่ได้ปฏิบัติงานตรงตามความสามารถของตนเอง ปัญหาครูพลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ปัญหาโรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนในการเพิ่มจำนวนครูพลศึกษาให้เพียงพอ และปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

ครูพลศึกษา มีความคิดเห็นว่า ปัญหาที่ขาดครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา ครูพลศึกษามีภาระอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไป มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ปัญหาครูพลศึกษาปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น ขาดความรับผิดชอบ การแต่งกายไม่เหมาะสม ครูพลศึกษาไม่ได้ปฏิบัติงานตรงตามความสามารถของตนเอง ครูพลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูพลศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสอน โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนในการเพิ่มจำนวนครูพลศึกษาให้เพียงพอ และปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย

3.4 ด้านการสั่งการและการกำกับติดตาม

ผู้บริหาร มีความคิดว่า ปัญหาครูพลศึกษาไม่มีอำนาจในการสั่งการ ผู้บริหารสั่งการไม่ชัดเจนทำให้ยากแก่การปฏิบัติงาน ปัญหาผู้บริหารไม่ติดตามงานที่มอบหมายให้ครูผู้สอนพลศึกษา รับผิดชอบ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ครูพลศึกษา มีความคิดว่า ปัญหาครูพลศึกษาไม่มีอำนาจในการสั่งการ ผู้บริหารสั่งการไม่ชัดเจนทำให้ยากแก่การปฏิบัติงาน ปัญหาผู้บริหารไม่ติดตามงานที่มอบหมายให้ครูผู้สอนพลศึกษา รับผิดชอบ มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

3.5 ด้านการประสานงาน

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า ปัญหาโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพลศึกษาของโรงเรียน ขาดการประชุมประสานงานในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในกลุ่มสภ. ขาดการประสานงานในการจัดกิจกรรมพลศึกษาของโรงเรียน ผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเล่นกีฬา และปัญหาขาดความร่วมมือร่วมใจของคณะครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรมพลศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ครูพลศึกษา มีความคิดเห็นว่า ปัญหาขาดการประชุมประสานงานในการเรียนการสอน พลศึกษาในกลุ่มสสน. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาของโรงเรียนขาด การประสานงานในการจัดกิจกรรมพลศึกษาของโรงเรียน ขาดความร่วมมือร่วมใจของคณะครู และนักเรียนในการจัดกิจกรรมพลศึกษา และปัญหาผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเล่นกีฬา อยู่ ในระดับปัญหาน้อย

3.5 ด้านการประเมินผล

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า ปัญหาไม่มีการรายงานผลประจำปีเกี่ยวกับงานด้านพลศึกษา ไม่มีการสรุปผลงานด้านพลศึกษา ไม่ได้นำผลของการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการจัดคา เนินาการ ครั้งต่อไป ไม่สามารถประเมินผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษา ไม่มีการประเมินผลของการจัด โปรแกรมพลศึกษา และปัญหาไม่สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาได้ อยู่ในระดับ ปัญหาน้อย

ครูพลศึกษา มีความคิดเห็นว่า ปัญหาไม่มีการรายงานผลประจำปีเกี่ยวกับงานด้าน พลศึกษา ไม่มีการสรุปผลงานด้านพลศึกษา ไม่ได้นำผลของการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการจัด คา เนินาการ ครั้งต่อไป ไม่สามารถประเมินผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษา ไม่มีการประเมินผลของ การจัดโปรแกรมพลศึกษา และปัญหาไม่สามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาได้ อยู่ ในระดับปัญหาน้อย

3.7 ด้านการจัดงบประมาณ

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า ปัญหาโรงเรียนขาดงบประมาณในการสร้างสนามกีฬาของ โรงเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาสนามและอุปกรณ์ โรงเรียนขาดงบประมาณ ในการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬา ภายใน ได้รับงบประมาณในการจัดโปรแกรมพลศึกษาน้อยเกินไป โรงเรียนขาดงบประมาณในการ จัดหาสื่อการเรียนการสอนพลศึกษา โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอนพลศึกษา ไม่สามารถหางบประมาณจากแหล่งอื่นมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมพลศึกษาของ โรงเรียนได้ ครูพลศึกษาไม่มีโอกาสเข้าร่วมพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับโปรแกรม พลศึกษาในโรงเรียน อยู่ในระดับปัญหามาก ปัญหาไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัด

ผลศึกษานโรงเรียนที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปัญหาน้อย

ครูพลศึกษา มีความคิดเห็นว่า ปัญหาโรงเรียนขาดงบประมาณในการสร้างสนามกีฬา ของโรงเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาสถานและอุปกรณ์ โรงเรียนขาด งบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดการ แข่งขันกีฬาภายใน ได้รับงบประมาณในการจัดโปรแกรมพลศึกษาน้อยเกินไป โรงเรียนขาด งบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนพลศึกษา ไม่สามารถหางบประมาณจากแหล่ง อื่นมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมพลศึกษาของโรงเรียนได้ โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อ การเรียนการสอนพลศึกษา ครูพลศึกษาไม่มีโอกาสเข้าร่วมพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณ เกี่ยวกับโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดพลศึกษาใน วิทยาลัย ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปัญหาหนัก

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูพลศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4.1 ด้านการวางแผน

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่ามีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง ยกเว้น การไม่สามารถวางแผน การจัดโปรแกรมพลศึกษาให้สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียนได้

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษา มีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ด้านการจัดและดำเนินการ

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่ามีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง ยกเว้น ครูพลศึกษาไม่สอนปล่อย ให้นักเรียนเล่นตามลำพัง ไม่สามารถจัดสรรสถานที่ อุปกรณ์เพื่อการเรียนการฝึกซ้อม ได้อย่าง เพียงพอ มีอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ด้านบุคลากร

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง ยกเว้น ครูพลศึกษามีภาระอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไป ครูพลศึกษาปฏิบัติตนไม่เหมาะสม เช่น ขาดการรับผิดชอบต่อ การแต่งกายไม่เหมาะสม ครูพลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 ด้านการสั่งการและการกำกับติดตาม

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง ยกเว้น ครูผู้สอนพลศึกษาไม่มีอำนาจในการสั่งการในการทำงาน

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5 ด้านการประสานงาน

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 ด้านการประเมินผล

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.7 ด้านงบประมาณ

ผลของการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกเรื่อง ยกเว้น ครูพลศึกษามีโอกาสเข้าร่วมพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ครูพลศึกษาไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดพลศึกษาในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

และเมื่อเปรียบเทียบโดยรวมแล้ว พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน ยกเว้น ด้านการสั่งการและการกำกับติดตาม ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ครูพลศึกษาเห็นว่าครูพลศึกษาไม่มีอำนาจการสั่งการ

อภิปรายผลการศึกษาวิจัย

1. จากการวิจัยในด้านสภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี ส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีและไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ไม่เคยเข้ารับการอบรมทางด้านการสอนพลศึกษา ครูพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิปริญญาตรีทางพลศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า ครูพลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เหมาะสมกับการสอนพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาโดยสอดคล้องกับการวิจัยของ นอคเคน (Nokken, 1972) พบว่า "ครูพลศึกษาเพศชายได้รับการยอมรับว่ามีความสามารถในการสอนวิชาพลศึกษาได้มากกว่าเพศหญิง และครูที่มีอายุน้อยจะมีความสามารถในการสอนวิชาพลศึกษามากกว่าครูที่มีอายุมาก" และไซเคนทอป (Siedentop, 1972) ได้เสนอว่า "ในฐานะ

ที่วิชาผลึกษาเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่งครูผลึกษาต้องมีความรู้ทางทฤษฎี และทักษะพอที่จะนำไปใช้สอนนักเรียนได้และการวิจัยของ ซิลเวสเตอร์ (Silvester, 1969) พบว่า "ครูผลึกษาถ้าได้รับการศึกษาทางด้านผลึกษาโดยตรง จะทำให้มีทัศนคติในทางที่ดีต่อวิชาผลึกษามากขึ้น เพราะครูผลึกษาที่ไม่มีวุฒิทางผลึกษา ส่วนใหญ่ไม่มีหลักและวิธีการสอนที่ดีมักปล่อยให้เรียนเล่นตามลำพังอันเป็นผลทำให้นักเรียนไม่สามารถประสบผลสำเร็จ"

ในด้านสภาพของโรงเรียน บราวน์ว่า ส่วนใหญ่มีนักเรียนน้อยกว่า 500 คน และมีครูผลึกษา 1 คน เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างครูผลึกษาต่อจำนวนนักเรียนแล้ว 1: 500 คน ผู้วิจัยเห็นว่า ครูผลึกษามีน้อยไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร ครูผลึกษาต้องทำงานหนักขาดประสิทธิภาพในการสอน ซึ่ง บุชเชอร์ (Bucher, 1975) ได้เสนอแนะ เกี่ยวกับความรับผิดชอบของครูผลึกษาต่อนักเรียน เป็นสัดส่วนดังนี้ ครูผลึกษา 1 คน ต่อนักเรียน 200 คน และไม่ควรมากเกิน 1 คนต่อนักเรียน 250 คน ในระดับประถมศึกษา ส่วนระดับมัธยมศึกษา ครูผลึกษา 1 คน ต่อนักเรียน 190 คน

ส่วนทางด้านการจัดโครงการต่าง ๆ ในโปรแกรมผลึกษา ผลการวิจัย พบว่าโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ทุกโรงเรียนมีการจัดโครงการสอนผลึกษาในโรงเรียน รองลงมาได้แก่ โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ และโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางผลึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ

ในด้านสภาพการจัดโครงการสอนผลึกษาในโรงเรียน ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เห็นว่า มีวัตถุประสงค์ในการสอน เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีเจตคติที่ดี มีความเป็นระเบียบวินัย มีร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงและมีจิตอาสาสมัครเข้ามาสนใจมีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดี ต่อวิชาผลึกษา

การเลือกกิจกรรมที่จัดสอนของ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เลือกกิจกรรมตามหลักสูตรตามความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการ

วิจัยของ จตุรงค์ เหมรา (2536) ทักสาวว่า "โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เปิดสอนตามหลักสูตร ตามความพร้อมของโรงเรียนทางด้านสถานที่ และ
 อุปกรณ์" นอกจากนี้ โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐานมีการแบ่งกลุ่ม
 นักเรียนในการเรียนการสอนตามความสมัครใจ ซึ่งสะดวกในการจัดกิจกรรมย่อย ครูพลศึกษามี
 การทำบันทึก-แผนการสอนเฉพาะรายวิชา ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการเตรียมตัวในการสอนของครูที่
 ดูเหมือนจะน้อยไป อาจจะเนื่องจากครูพลศึกษามีภาระหน้าที่อย่างอื่นมาก และมีชั่วโมงสอนมาก
 จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะเตรียมการสอน อย่างไรก็ตามการเตรียมตัวสอนแต่ละคาบ จะทำให้
 นักเรียนได้รับประโยชน์ในการเรียนวิชาพลศึกษามากที่สุด ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527)
 ได้เสนอแนะว่า "การสอนของครู ควรได้มีการเตรียมวางวัตถุประสงค์และโครงการเรียน ให้
 เหมาะสมกับสภาพการณ์ เช่น ด้านเวลา สถานที่ อุปกรณ์ พื้นฐานความสนใจหรือความสามารถ
 ของนักเรียนนั้น ๆ" สภาพสถานที่ที่ใช้ในการสอนวิชาพลศึกษามีไม่เพียงพอและจำนวนอุปกรณ์
 มีไม่ครบทุกกิจกรรมที่จัดสอน ผู้วิจัยเห็นว่า การมีอุปกรณ์ครบและเพียงพอเป็นสิ่งที่ช่วย
 กระตุ้นให้นักเรียนอยากเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่ง การเรียนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่ใช้การ
 วัดและประเมินผลโดยวิธีการสอบภาคปฏิบัติโดยเน้นที่ทักษะและสมรรถภาพ ซึ่งตามลักษณะวิชา
 พลศึกษาก็เป็นการปฏิบัติในสนามเป็นส่วนมาก แต่ในการวัดผลนั้นควรจะมีการสอบทฤษฎี และการ
 สังเกตพฤติกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ซึ่ง วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้เสนอเกี่ยวกับ
 การให้คะแนนวิชาพลศึกษาไว้ว่า อัตราส่วนในการให้คะแนนในด้านต่าง ๆ อาจเป็นไปได้ ดังนี้
 คือ

1. ทักษะของการกีฬาซึ่งรวมทักษะส่วนบุคคลและความสามารถที่จะนำทักษะต่าง ๆ
 เหล่านั้นไปใช้ในสภาพการเล่นจริง ประมาณร้อยละ 20-25 เครื่องมือที่ทำการวัดทักษะเหล่านี้
 อาจจะเป็นแบบทดสอบทักษะต่าง ๆ และการสังเกตของครูโดยมีเกณฑ์การสังเกตที่แน่นอน
2. สมรรถภาพทางด้านร่างกายรวมถึงความแข็งแรงและความทนทานของกล้ามเนื้อ
 ความทนทานของร่างกายโดยส่วนรวม ความคล่องตัว ความอ่อนตัว ประมาณร้อยละ 20-25
 เครื่องมือที่จะวัดสมรรถภาพทางร่างกายนี้ อาจจะเป็นแบบทดสอบต่าง ๆ และการสังเกตของครู
 ที่ได้มีเกณฑ์การสังเกตที่แน่นอน
3. ความรู้ความเข้าใจในทักษะการกีฬา กลยุทธ์และกลวิธีการเล่น ประวัติของกฎ
 หรือกติกา ประมาณร้อยละ 10-20 เครื่องมือที่จะวัดสิ่งเหล่านี้อาจจะวัด โดยการสอบข้อเขียน

4. ทักษะคิดต่อวิชาพลศึกษาซึ่งรวมทั้งการมาเรียน การตรงต่อเวลา ความสนใจ ความกระตือรือร้นในการเรียน การมีส่วนร่วมในการเรียน ประมาณร้อยละ 10-20 เครื่องมือที่ใช้ในการวัดด้านนี้ อาจจะทำได้โดยการสังเกตของครู โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการสังเกตที่แน่นอน หรืออาจจะใช้ระเบียบอื่น ๆ เช่น ระเบียบการเรียกชื่อการมาเรียน ระเบียบการมีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนอื่น ๆ

5. คุณลักษณะและพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา การเป็นผู้เล่นและผู้ดูที่ดี ความร่วมมือ การยอมรับการตัดสิน การแสดงออกในสภาพการต่าง ๆ ในระหว่างการเรียนและการเล่นกีฬา ประมาณร้อยละ 10-20 เครื่องมือที่จะใช้วัดทางด้านนี้อาจจะทำได้ด้วยการสังเกต โดยมีเกณฑ์การสังเกตที่แน่นอน หรืออาจจะให้นักเรียนเป็นผู้ประเมินผลซึ่งกันและกันก็ได้

ในด้านสภาพจัดโครงการแข่งขันกีฬากายานโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า วัดดูประสงค์หลักในการจัดโครงการนี้ เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา ทุ่มเท ทุ่มชนะ ทุ่มภัย เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ การจัดการแข่งขันกีฬากายานเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้ ทักษะที่ได้เรียนมาแล้วไปใช้ในสถานการณ์จริง เป็นการช่วยส่งเสริมทางด้านคุณธรรม มีทัศนคติที่ดีในการกีฬา ซึ่งแชมปลิน (Champelin, 1956) ได้ให้ความเห็นว่า "การแข่งขันกีฬานั้น หากว่าจัดและดำเนินการได้ถูกต้องแล้ว จะเป็นสื่อกลางในการพัฒนาความพร้อมทางด้านสังคมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะว่าการแข่งขันกีฬานี้เป็นห้องปฏิบัติการที่จะปลูกฝังทัศนคติ และนิสัยในตัวของนักเรียน ให้นักพร้อมที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมโดยตรง" กิจกรรมที่จัดแข่งขัน ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่เปิดสอนในขณะนั้น โดยทั่วไปจะจัดแข่งขันให้เสร็จสิ้นภายใน 1 สัปดาห์ จัดแข่งแบบพบกันหมด มีการแบ่งกลุ่มแบบคละกันไป โดยมีอาจารย์และนักเรียนร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินการแข่งขัน งบประมาณที่ใช้ได้จากการหารายได้พิเศษ ซึ่งเกี่ยวกับ การจัดการแข่งขันกีฬากายานโรงเรียนนี้ พักส์เกตท์ (Puckett, 1976) ได้เสนอว่า "เกมส์กีฬาที่เหมาะสมกับกีฬากายานคือ กิจกรรมที่สอนในชั้นเรียน มีกฎกติกาตาย ๆ และไม่ควรมีกิจกรรมที่มีการปะทะ ทั้งนี้ต้องเกี่ยวข้องกับโปรแกรมอื่น ๆ สามารถสร้างประสบการณ์เพียงพอกับความสนใจของนักเรียนและทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมแข่งขัน ตามทักษะที่เสมอกัน"

ในด้านสภาพการจัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โรงเรียนโครงการ-ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่เน้นในการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย เป็นผู้มีระเบียบวินัย เคารพกติกาในการแข่งขัน รู้จักสร้างสัมพันธอันดีกับนักเรียนสถาบันอื่น ดังเช่นที่ ฟรีแมน (Freeman, 1977) ได้เสนอว่า "กีฬาเป็นเสมือนกับเครื่องทดลองสำหรับประสบการณ์มนุษย์ ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา รวมทั้งค่านิยมต่าง ๆ" ส่วนกิจกรรมที่โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐานส่งเข้าแข่งขัน คือ วอลเลย์บอล ฟุตบอล เซปักตะกร้อ กรีฑา เทเบิลเทนนิส และบาสเกตบอล จัดส่งเข้าแข่งขันทุกปีในกลุ่มของโรงเรียน นักกีฬาจะคัดเลือกจากการแข่งขันกีฬาภายใน โดยมีครูพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการส่งแข่งขันและทำการฝึกซ้อม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดหาหน้พานักเรียนเข้าชมและเชียร์ทุกครั้ง จนประมาณที่ใช้ได้จากการบริจาคของคณาจารย์ โรงเรียนจะมอบเกียรติบัตรให้นักเรียน เมื่อนักเรียนทำชื่อเสียงงาให้โรงเรียน และจะให้ความช่วยเหลือเมื่อได้รับการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย

ในด้านสภาพการจัดโครงการกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่เน้นในการจัดโครงการกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ ให้นักเรียนได้มีเจตคติที่ดี และเห็นความสำคัญต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา และให้นักเรียนรู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเพิ่มความเชื่อมั่นในการเข้าสังคม ส่วนใหญ่โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน ไม่มีการจัดโครงการกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติในโรงเรียน แม้จะมีบางโรงเรียนจัดที่มีก็จะไม่ค่อยให้ความสำคัญ ผู้วิจัยคิดว่าไม่ว่าเด็กผิดปกติในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐานมีน้อยหรือไม่อยู่เลย ครูพลศึกษาควรจัดโครงการนี้ขึ้น และผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนเพราะเป็นโครงการที่จะให้นักเรียนทุกคนมีความเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมกิจกรรม ดังที่ พอง เกิดแก้ว (2520) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า "นักเรียนทุกคนที่สามารถไปเรียนได้ ก็ควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้รับผลประโยชน์จากการเรียนในโปรแกรมที่จัดขึ้น ดังนั้น จึงควรจัดโปรแกรมพลศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางกายไว้ในโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียน สำหรับนักเรียนทุกคน" โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน มีการจัดโดยเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับสภาพของนักเรียน และจัดรวมอยู่

ในช่วงเวลาของผลึกษาจัดคำที่เรียนเรียนร่วมกับนักเรียนปกติอื่น ๆ ส่วนงบประมาณดำเนินการจัดได้จากงบประมาณของโรงเรียน การไม่สามารถจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติได้เพียงพอนั้น อาจเป็นเพราะว่า ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารหรือไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมพิเศษทางผลึกษา ซึ่งตรงกับกรวิจัยของ พีชเรช คิริยะตันส์ (2525) พบว่า "ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลึกษานโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดโครงการสอนผลึกษานโรงเรียนและโครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนมีการจัดทุกโรงเรียน ส่วนโครงการการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนกับโครงการจัดกิจกรรมนันทนาการจัดเป็นส่วนมาก ส่วนโครงการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กที่ผิดปกติมีจัดน้อยมาก"

ในด้านสภาพการจัดโครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดกิจกรรมนี้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย สนองความต้องการของนักเรียน ในการออกกำลังกายอีกทั้ง ยังให้นักเรียนสนุกสนาน เพลิดเพลินและมีโอกาสพบปะสังสรรค์กับผู้อื่น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการนั้น เป็นกิจกรรมที่จะเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาตนเองรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนและให้นักเรียนได้มีการออกกำลังกายเพื่อจะได้มีจิตใจสดชื่นแจ่มใส และเกิดความสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนและได้พูดคุยกับเพื่อนคนอื่น ๆ อีกด้วย ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการดังที่ พอง เกดแก้ว (2520) ได้กล่าวถึงโครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการไว้ว่า "เพื่อสนองความต้องการหรือความสนใจของนักเรียน หรือเพื่อชดเชยให้นักเรียนที่มีความต้องการทั้งด้านการออกกำลังกายและต้องการหาความสนุกสนานรื่นเริงหลังจากเวลาเรียนตามปกติในโรงเรียนจึงขาดโครงการนี้ไม่ได้เพราะตามธรรมชาติของนักเรียนแล้ว มีความต้องการในการเคลื่อนไหว การตอบสนองความต้องการความสนใจ และที่สำคัญที่สุด คือต้องการพื้นฐานของความสนุกสนานรื่นเริง รู้จักความบันเทิงเพื่อให้มีสุขภาพจิตที่ดีต่อไป แต่การจัดนั้นจะขึ้นอยู่กับนโยบายของโรงเรียน บริษัทของโรงเรียน ความรู้ความสามารถของอาจารย์ผลึกษาคณะอาจารย์ในโรงเรียนและนักเรียนเป็นส่วนสำคัญ ที่ประกอบกันขึ้นทั้งหมด" การจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดโดยเลือกกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่นิยม รูปแบบการจัดดำเนินการจัดเป็นกลุ่มกิจกรรม นักเรียนส่วนใหญ่

ของโรงเรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมมักจะมีจัดหลังเลิกเรียนแล้วโดยมีครูพลศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการงบประมาณในการจัดได้จากเงินงบประมาณของโรงเรียน

ในด้านสภาพการบริหารงานพลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงาน มีการวางแผนการทำงาน จึงทำให้สามารถจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2532) ได้เสนอว่า "ถ้าระบบวางแผนหรือระบบแผนงานดี โครงสร้างและกลไกในการวางแผนจะถูกปรับ ให้มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัว ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมได้ โดยไม่สูญเสีย หรือหลงทิศทางการทำงาน การทำงานของระบบแผนงานหรือระบบการวางแผน ก็จะนำไปสู่จุดมคคติของการวางแผนคือ ช่วยให้ระบบบริหารการดำเนินการประสบผลสำเร็จ และมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ"

ในด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่ มีการจัดบริหาร วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ที่จะเป็นปัญหามากก็คือ การที่มีอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษ เรขศิริหะพันธ์ (2525) ประทีป เวทย์ประสิทธิ์ (2528) ที่พบว่า อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่เพียงพอและไม่ครบทุกกิจกรรม อุปกรณ์เกี่ยวกับการพยาบาลฉุกเฉินและอุปกรณ์เปิดเตล็ดมีไม่เพียงพอรวมทั้งไม่มีความสะดวกในการซ่อมแซมอุปกรณ์ ขาดที่เก็บรักษาอุปกรณ์ อีกทั้งขาดงบประมาณ และผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญทางด้านพลศึกษา และครูพลศึกษาเองเป็นผู้ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวได้เช่นกัน" และงานวิจัยของอารีรัตน์ วัฒนรุ่งเรือง(2535) และจตุรงค์ เหมรา (2536) ที่พบว่า "อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่ครบทุกประเภทตามกิจกรรมที่ทางโรงเรียนเปิดสอน อุปกรณ์ทางพลศึกษาไม่ได้มาตรฐานและขาดคุณภาพ" ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษานั้นจำเป็นต้องใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียนรู้ นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์สูงสุด และการจัดโปรแกรมพลศึกษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ประทีป เวทย์ประสิทธิ์ (2528)

ได้เสนอว่า "ส่วนประกอบที่สำคัญนอกจากตัวครูพลศึกษาและนักเรียนแล้ว จะต้องอาศัยอุปกรณ์ต่าง ๆ ทางพลศึกษาที่เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท ถ้าขาดอุปกรณ์แล้วจะทำให้การเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมทางพลศึกษาดำเนินไปอย่างขาดประสิทธิภาพ นอกจากนี้อุปกรณ์ยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจอยากเรียน อยากเล่น และยิ่งเสนอความต้องการของนักเรียนได้ดีอีกด้วย"

เมื่อพิจารณาจำนวนอุปกรณ์ที่จะต้องใช้สอนพลศึกษาแล้ว จำนวนอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผลการวิจัยพบว่า อุปกรณ์ส่วนใหญ่มิใช่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้เสนอแนะจำนวนอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องสอนพลศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในคาบหนึ่งซึ่งมีนักเรียน 40 คน ไว้ดังนี้ คือ จำนวนอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้สอนพลศึกษา

1. ลูกฟุตบอล ลูกบาสเกตบอล ลูกวอลเลย์บอล คอรรมีอย่างน้อย 10 ลูก
2. ลูกตะกร้อคอรรมีอย่างน้อยที่สุด 20 ลูก แต่ถ้าจะให้มีคอรจะมี 40 ลูก
3. ไม้เทเบิลเทนนิส พร้อมตาข่าย คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 5 ตัว แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 10 ตัว
4. ไม้เทเบิลเทนนิส คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 20 อัน แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 40 อัน
5. แบร์กเก็ตแบดมินตัน คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 20 อัน แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 40 อัน
6. หัวข้อมตาข่าย คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 10 อัน แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 20 อัน
7. เสากระโดดพร้อมไม้พาดคอรรมีอย่างน้อยที่สุด 5 ชุด แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 10 ชุด
8. เสากระโดดค้ำพร้อมไม้พาดคอรรมีอย่างน้อยที่สุด 5 ชุด แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 10 ชุด
9. ลูกพุ่งไม้ทนักชาย หญิง คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 10 ลูก แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 20 ลูก
10. แพลนิกซ์อม(ไม้พุ่ง) คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 10 อัน แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 20 อัน
11. กระบี่ คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 20 อัน แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 40 อัน
12. คาบสองมือ คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 20 คู่ แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 40 คู่
13. ลูกแฮนด์บอล คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 10 ลูก แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 20 ลูก
14. เบาะยิมนาสติก และยัดพุ่น คอรรมีอย่างน้อยที่สุด 10 เบาะ แต่ถ้าจะให้มีคอรมี 20 เบาะ (1.5 x 4 เมตร)

2. ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ด้านการวางแผนการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหาร และครูผลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันยกเว้น เรื่องการไม่สามารถวางแผนการจัดโปรแกรมผลศึกษาให้สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียนได้ ผู้วิจัยคิดว่า ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น เพราะที่ผู้บริหารและครูผลศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการ และหลักการวางแผนที่ดีทำให้สามารถวางแผนการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด สอนศรี (2533) ที่พบว่า "หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยประสบปัญหาในการวางแผนอยู่ในระดับน้อย" ดังที่ พรพรรณ คําเพ็ง (2533) ได้กล่าวว่า "ในด้านการวางแผน โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผน มีการจัดประชุม อบรมสัมมนา วางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำ สรรวจความต้องการและปัญหา" และงานวิจัยของ อุทัย บุญประเสริฐ (2532) ได้เสนอว่า "ถ้าระบบแผนหรือระบบแผนงานดี โครงสร้างและกลไกในการวางแผน จะถูกปรับให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมได้ โดยไม่สูญเสียหรือลงทางในการทำงาน การทำงานของระบบแผนงาน คือ การช่วยทำให้ระบบบริหารดำเนินการประสบผลสำเร็จและมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ"

เกี่ยวกับการไม่สามารถจัดโปรแกรมผลศึกษาให้สอดคล้องกับแผนงานของโรงเรียนนั้น ผู้วิจัยคิดว่า อาจจะเป็นเพราะครูผลศึกษาไม่ได้กำหนดการสอนผลศึกษาที่แน่นอน และชัดเจนว่าจะมีการสอนอย่างไร จะจัดโปรแกรมผลศึกษาอะไรบ้าง เมื่อลงมือปฏิบัติการเรียนการสอนและการจัดโครงการต่าง ๆ ในโปรแกรมผลศึกษาแล้ว ซึ่งอาจจะตรงกับแผนการของโรงเรียนที่จะต้องมีการจัดกิจกรรมอื่น ทำให้การจัดโครงการต่าง ๆ ไม่ได้ผลหรือขาดประสิทธิภาพไป ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (อ้างถึง ยุพากรณ์ สิงห์ลาทอง, 2537) ได้กล่าวว่า "การวางแผนการผลศึกษาที่ชัดเจนว่าขนาดการศึกษาหนึ่ง ๆ ควรจัดโปรแกรมผลศึกษาอะไรบ้าง นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตร อาจจะเป็นแผนผลศึกษาประจำภาค หรือประจำปี เช่น แผนการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียนหรืออื่น ๆ "

ด้านการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย ทั้งผู้บริหารและครูพลศึกษามีความเห็นไม่แตกต่างกันยกเว้นเรื่อง ครูพลศึกษาไม่สอนปล่อยให้นักเรียนเล่นตามลำพัง การไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอ การมีอุปกรณ์ไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พิษเรข ศิริยหะพันธ์ (2526) ที่พบว่า "โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ขาดอุปกรณ์ ขาดสถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์ ทั้งครูและนักเรียนขาดความรู้ในการใช้และการเก็บรักษาอุปกรณ์ สถานที่เปลี่ยนเครื่องแต่งกายไม่มีหรือไม่เพียงพอ" และอารีรัตน์ วัฒนรุ่งเรือง (2535) ที่พบว่า "อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน อุปกรณ์ทางพลศึกษามีไม่ครบทุกประเภทตามกิจกรรมที่ทางโรงเรียนเปิดสอน อุปกรณ์ทางพลศึกษาไม่ได้มาตรฐานและขาดคุณภาพ" ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องรีบแก้ไข

เกี่ยวกับการที่ครูพลศึกษาไม่สอนปล่อยให้นักเรียนเล่นตามลำพัง ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยคิดว่า อาจเป็นเพราะว่า ครูพลศึกษามีภาระการทำงานมากเกินไปที่ต้องรับผิดชอบ หรือเป็นเพราะโรงเรียนขาดครูพลศึกษา ทำให้ครูพลศึกษามีจำนวนชั่วโมงการสอนต่อสัปดาห์มากเกินไป ทำให้อาจไม่มีเวลาในการเตรียมสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของซิลเวสเตอร์ (Silvester, 1969 อ้างถึงในสุรชัย จังจนสมบัติ, 2537) พบว่า "ครูพลศึกษาที่มีชั่วโมงการสอนมากเกินไปทำให้มีเวลาในการเตรียมสอนน้อย จึงมีผลต่อการสอนพลศึกษาอย่างมาก"และนอกจากการสอนแล้วครูพลศึกษายังต้องทำหน้าที่อย่างอื่นในโรงเรียน บางครั้งจึงละเลยการสอนปล่อยให้นักเรียนเล่นตามลำพัง

การไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนและการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยคิดว่าอาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขาดงบประมาณ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนการฝึกซ้อม จึงเป็นปัญหาที่ครูพลศึกษาประสบอยู่มาก ดังผลการวิจัยของ สุรพล ศรีพลประพันธ์ (2525) พิษเรข ศิริยหะพันธ์ (2525) สรุปผลการวิจัยพบว่า "อุปกรณ์พลศึกษามีไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ทำควมสะอาดร่างกาย สถานที่ฝึกกิจกรรมในร่ม ขาดความรู้ในการซ่อมแซมอุปกรณ์ ขาดอุปกรณ์ทางด้านเทคนิค และเครื่องอำนวยความสะดวก

ต่าง ๆ "และอารีรัตน์ วัฒนรุ่งเรือง (2535) สรุปผลการวิจัยพบว่า "อุปกรณืทางพลศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน อุปกรณืทางพลศึกษาไม่ครบทุกประเภทตามที่กิจกรรมที่ทางโรงเรียนเปิดสอนอุปกรณืทางพลศึกษาไม่ได้มาตรฐานและขาดคุณภาพ" ซึ่งทางโรงเรียนควรมีสถานที่และอุปกรณืทางพลศึกษาเพื่อเอาไว้ใช้ได้ตลอดปี ดังที่ บรรเทิง จันทรนิเวสโล (2530) ได้เสนอว่า "เครื่องอานวยความสะดวกและอุปกรณืในการฝึก ตลอดจนที่ใช้ในการแข่งขันอย่างน้อยที่สุดเราควรมีสสนาม หรือสถานที่ฝึกซ้อมอย่างพร้อมมูลเป็นของตนเอง สามารถที่จะฝึกซ้อมได้ทุกเวลาอย่างมีอิสระ แม้แต่อุปกรณืที่ใช้ในการฝึกซ้อม และแข่งขันก็ควรจะใช้อย่างมีคุณภาพที่ดีที่สุดเช่นกัน" งานการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา โดยเฉพาะการเรียนการสอนที่ด้อยใช้กิจกรรมเป็นสิ่งอานวยการเรียนรู้นั้น จำเป็นต้องที่จะต้องมีความพร้อมทางด้านอุปกรณื

การมีอุปกรณืไม่เพียงพอกับการจัดกิจกรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากการขาดแคลนงบประมาณ และผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของอุปกรณืทางพลศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมากในการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ดังผลการวิจัยของประทีป เวทย์ประสิทธิ์ (2528) ที่สรุปผลการวิจัยว่า "อุปกรณืทางพลศึกษาไม่เพียงพอและไม่ครบทุกกิจกรรม อุปกรณืเกี่ยวกับการพยาบาลฉุกเฉินและอุปกรณืเปิดเตล็ด เช่นเครื่องชั่งน้ำหนักมีไม่เพียงพอ รวมทั้งไม่มีความสะดวกในการซ่อมแซมอุปกรณื ขาดที่เก็บรักษาอุปกรณื ทั้งครูและนักเรียนขาดความรู้ในการใช้และเก็บรักษาอุปกรณื ปัญหาดังกล่าวนี้ อาจจะมีสาเหตุมาจาก โรงเรียนขาดงบประมาณ และผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญทางด้านพลศึกษา และครูพลศึกษาเองเป็นผู้ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวได้เช่นกัน" และอารีรัตน์ วัฒนรุ่งเรือง (2535) ผลการวิจัยพบว่า "อุปกรณืทางพลศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน อุปกรณืทางพลศึกษาไม่ครบทุกประเภทตามที่กิจกรรม ที่ทางโรงเรียนเปิดสอน อุปกรณืทางพลศึกษาไม่ได้มาตรฐานและขาดคุณภาพ"

ด้านบุคคลากรการจัดและการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่อง ครูพลศึกษามีภาระอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไป ครูพลศึกษาปฏิบัติตนไม่เหมาะสม และครูพลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

เกี่ยวกับครูพลศึกษามีภาระอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไป ผู้วิจัยเห็นว่า จำนวนครูและครูพลศึกษามีไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ในเรื่องการจัดสรรอัตราครู ที่มีวุฒิทางพลศึกษา ในแต่ละปีไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถาบันการศึกษาเท่าที่ควร ทำให้ครูต้องปฏิบัติหน้าที่หลายอย่างในโรงเรียนและการสอนในหลายระดับ ถ้าครูพลศึกษาต้องแบกภาระในการสอนมากกว่าปกติจะทำให้การเรียนการสอนได้ผลไม่ดีเท่าที่ควร ดังที่ บุชเชอร์ และโคนิค (Bucher and Koenig, 1974 อ้างถึงในสุรพล ศรีพลประพันธ์, 2525) ได้เสนอว่า "อัตราการทำงานของครูพลศึกษาต้องเหมาะสมกับกิจกรรม ทั้งภายนอกภายในชั้นเรียน ครูจะทำงานได้ดีต้องไม่ทำงานเกินกำลังความสามารถ"

เกี่ยวกับครูพลศึกษาปฏิบัติตนไม่เหมาะสมนั้น ผู้วิจัยคิดว่า อาจจะสืบเนื่องมาจากครูพลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่เข้าใจหลักและปรัชญาการสอนพลศึกษา หรืออาจเกิดจากครูพลศึกษาที่สอนไม่ได้มีวุฒิทางการศึกษาทางด้านพลศึกษา ซึ่งอาจจะมิตศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาพลศึกษา ดังที่ บุชเชอร์ (Bucher, 1975 อ้างถึงใน สุรชัย จังธนสมบัติ, 2537) กล่าวว่า "การสอนพลศึกษาที่จะให้ได้ผลดีนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีวุฒิทางพลศึกษาโดยตรง เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ ศักยภาพและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน"

ครูพลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยคิดว่า เป็นเพราะทางผู้บริหารหรือหัวหน้าหมวดไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุน ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญและไม่เห็นคุณค่าของการพลศึกษา รวมทั้งการที่ครูพลศึกษาไม่มีอิสระในการวางแผนดำเนินการสอน จึงทำให้ครูพลศึกษาขาดอิสระในการสอนเกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ จึงทำให้ขาดกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังผลการวิจัยของ บรรณเจิด โชติเกษมศรี (2529) พบว่า "ครูพลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานและในการสอนเท่าที่ควร" และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด สวานศรี (2533) ที่พบว่า "หัวหน้าหมวดประสบปัญหาเกี่ยวกับการไม่สามารถจัดหาสวัสดิการให้แก่ครูได้เท่าที่ควร การไม่สามารถสร้างแรงจูงใจแก่ครู เพื่ออุทิศตนเองแก่งานได้เท่าที่ควร และการไม่สามารถสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูเท่าที่ควร" จะเห็นได้ว่าขวัญและกำลังใจ ของบุคลากรนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการปฏิบัติงานทุกอย่าง เพราะงานจะมีประสิทธิภาพและเจริญก้าวหน้าเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรที่ปฏิบัติงานนั่นเอง

ด้านการสั่งการและการกำกับติดตามการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา จาก การวิจัยพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารและครูผลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่อง ครูผู้สอนผลศึกษาไม่มีอำนาจ ในการทำงาน

เกี่ยวกับปัญหาครูผู้สอนผลศึกษาไม่มีอำนาจในการทำงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเพราะว่า หัวหน้าหมวดหรือผู้บริหารไม่ได้มอบอำนาจในการสั่งการในการทำงานโดยตรงจึงทำให้เกิดปัญหา เพราะครูผลศึกษาขาดอำนาจในการสั่งหรือขอความร่วมมือในการปฏิบัติงาน หรือ อาจสืบเนื่อง มาจาก การที่ผู้บริหารมอบหมายอำนาจในการสั่งการไปแล้วแต่ไม่มีการกำกับติดตามงานอย่าง ใกล้ชิด ทำให้ครูผลศึกษาไม่ได้รับความร่วมมือจากครูอื่น ๆ

ด้านการประสานงานการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารและ ครูผลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยคิดว่า ผู้บริหารและครูผลศึกษา มี ความรู้ความเข้าใจงานวิธีการและหลักการประสานงานดี จึงสามารถทำให้เกิดการประสานงาน เกี่ยวกับการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาดีขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการผลศึกษาในโรงเรียน และการทำงานที่ประสบผลสำเร็จนั้นมิใช่เป็นการทำงานของคน ๆ เดียว แต่จะต้องประกอบด้วย บุคคลหลายฝ่าย ดังนั้นสิ่งที่สำคัญ ก็คือ การประสานงาน การประสานงานที่ดีจะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ผ่านไปอย่างรวดเร็ว ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน (2519) ได้เสนอว่า "การประสาน งานเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลเป็นสำคัญ และเป็นสิ่งที่นักบริหารหรือหัวหน้าจะต้องสร้าง สรรค์บรรยากาศของความร่วมมือ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสานสอดคล้องกลมกลืน รวดเร็ว และเรียบร้อย บรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้"

ด้านการประเมินผลการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้บริหารและ ครูผลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยคิดว่า ผู้บริหารและครูผลศึกษา มี ความเข้าใจหลักการประเมินผล เข้าใจขั้นตอนการประเมินผลดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สมคิด สวนศรี (2533) พบว่า "การประเมินผลเกี่ยวกับการจัดและบริหารโปรแกรมผลศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยประสบปัญหาอยู่ในระดับน้อย" การดำเนินการหรือการบริหารงานที่ดีนั้น นอกจากมีโครงการ แผนงาน และวิธีการที่ดีแล้ว การประเมินผลเพื่อรักษาคุณภาพของงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นมาก ดังที่ สมคิด สวนศรี, 2533 (อ้างถึงใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2533) ได้เสนอแนะว่า แผนงานเมื่อนำมาปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้วตามแผนแล้ว หรือเมื่อได้ปฏิบัติเสร็จสิ้นไปในระยะหนึ่ง ๆ แล้วในทางปฏิบัติ จะต้องมีการตรวจสอบ และประเมินผลตามแผน เมื่อพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) เพื่อประเมินประสิทธิภาพและสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระหว่างดำเนินการและเมื่อโครงการเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยประเมินดูว่าได้ดำเนินการตามกำหนดเวลาหรือไม่
2. ด้านคุณภาพ (Quality) เป็นการประเมินผลเกี่ยวกับคุณภาพการปฏิบัติงานและผลที่ได้รับจากแผนหรือโครงการร่างตรงตามมาตรฐานที่ต้องการหรือไม่
3. ด้านเศรษฐกิจและการเงิน (Economic and Financial Assessment) เป็นการประเมินค่าโครงการได้ผลคุ้มกับการลงทุน เป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายในระหว่างดำเนินการ และเป็นการพิจารณาถึงผลที่ได้รับเปรียบเทียบกับทุนที่ลดลงไป
4. ด้านการบรรลุเป้าหมาย (Goal Attainment) เป็นการประเมินผลของแผนและโครงการ ว่าสามารถแก้ปัญหาที่ต้องการได้มากหรือน้อยเพียงใด และเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดหรือไม่

ด้านงบประมาณ ในการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน มีปัญหาในระดับมาก ผู้บริหารและครู-พลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเรื่อง ครูพลศึกษาไม่มีโอกาสเข้าร่วมพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับโปรแกรมผลศึกษา ไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดผลศึกษาในโรงเรียนที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ

เกี่ยวกับการที่ครูพลศึกษาไม่มีโอกาสเข้าร่วมพิจารณา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าเป็นนโยบายและการมองเห็นความสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนแก่ผู้บริหารและหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ

ของโรงเรียนเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา การได้รับงบประมาณที่ย่อมจะได้บ่อยเป็นธรรมดา การจัดสรรงบประมาณในโรงเรียน ส่วนใหญ่จะเน้นไปทางด้านการศึกษาทางวิชาการมากกว่า ทางพลศึกษา ดังที่ ประทีป เวทย์ประสิทธิ์ (2528) ได้เสนอว่า "การพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายและการมองเห็นความสำคัญของผู้บริหาร ถ้าผู้บริหารมีทัศนคติที่ไม่ดีหรือไม่เห็นความสำคัญของการจัดโปรแกรมพลศึกษาการได้รับงบประมาณที่ย่อมจะได้บ่อยเป็นธรรมดา และยิ่งขึ้นอยู่กับ การเสนอขอประมาณไว้ล่วงหน้า"

เกี่ยวกับการไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดพลศึกษาในโรงเรียน ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยคิดว่า ครูพลศึกษาไม่มีการจัดการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

ส่วนเรื่องของการได้รับงบประมาณในการจัดโปรแกรมพลศึกษาโดยเกินใบ การขาดงบประมาณจากแหล่งอื่นมาสนับสนุนการจัดกิจกรรมพลศึกษา การขาดงบประมาณการจัดหาสื่อการเรียนการสอนพลศึกษา การขาดงบประมาณการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การขาดงบประมาณในการสร้างสนามกีฬา การขาดงบประมาณในการบำรุงรักษาสถานและอุปกรณ์กีฬา การขาดงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และการขาดงบประมาณในการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน ผู้วิจัยมีความคิดว่า ทางครูพลศึกษาควรได้มีการปรึกษารื้อกับผู้บริหาร เพื่อหาเงินงบประมาณจากแหล่งอื่นมาจุนเจือการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ดังที่ เฮอร์แมน (Herman, 1977 อ้างถึงใน ศิลปพงษ์ ศรีวุฒิ, 2523) ได้เสนอแนะถึงแผนการหารายได้ของโรงเรียนว่า รายได้ของโรงเรียนอาจได้จากรัฐบาล จังหวัด ค่าเล่าเรียน ห้องกิน ยี่จรวมถึง

1. การเก็บประโยชน์จากการลงทุน
2. เงินสนับสนุนของการจัดโปรแกรม (ค่าธรรมเนียม ค่าสอนภาคฤดูร้อน ค่าอาหารกลางวัน)
3. เงินตอบแทนจากห้องกิน (กีฬา ดนตรี การจัดสโมสรสันนิบาต ผู้ใช้อุปกรณ์โรงเรียนด้านสันตนาการ)
4. ค่าผ่านประตู (งานบันเทิง การแข่งขันกีฬา)

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูพลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นโดยส่วนรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสั่งการและกำกับติดตาม ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องเกี่ยวกับครูผู้สอนพลศึกษาไม่มีอำนาจในการสั่งการในกาทำงาน และเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรอนันต์รักษ์ (2536) ที่พบว่า "ผู้บริหารมีปัญหาและอุปสรรคด้านการตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพลกระตุ้นให้คนทำงานและการประสานงาน อยู่ในระดับน้อย" ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า ในกาปฏิบัติงานใด ๆ ย่อมมีปัญหาและอุปสรรคเป็นธรรมดา แต่หากผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานรู้จักหาความรู้ในการบริหารงานอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพแล้วปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ย่อมจะลดลงไปหรือหมดไปนอกจากนี้ กุลวดี สุวรรณดิษฐ์ (2538) ได้กล่าวไว้ว่า "เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องจัดให้มีการกำกับติดตาม ผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยสม่ำเสมอ" ในเรื่องเกี่ยวกับ การที่ครูพลศึกษาไม่มีอำนาจสั่งการในกาทำงานนั้น ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น อาจสืบเนื่องมาจากการที่ผู้บริหารมอบหมายอำนาจในการสั่งการไปแล้วแต่ไม่มีการกำกับติดตามงานอย่างใกล้ชิด ทำให้ครูพลศึกษาไม่ได้รับความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ซึ่งตรงกับ กุลวดี สุวรรณดิษฐ์ (2538) ที่พบว่า "โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มอบหมายให้ครูผู้ได้รับมอบหมาย เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการจัดกิจกรรมและขาดการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นสาเหตุ ที่ทำให้ครูที่ไม่ได้รับมอบหมายกิจกรรมโดยตรงปล่อยปละละเลยไม่สนใจ และไม่ให้ความร่วมมือ" ผู้วิจัยคิดว่าจากปัญหานี้ทำให้ทั้งผู้บริหาร และครูพลศึกษามองปัญหาในด้านนี้แตกต่างกัน เกี่ยวกับปัญหาอื่น ๆ นั้น ผู้บริหารและครูพลศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูพลศึกษา มีความเกี่ยวข้องกัน และมีลักษณะกาทำงานที่เกี่ยวข้องกัน จึงมองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นไปในแนวทางเดียวกัน โดยที่ครูพลศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติและดำเนินงานด้วยตนเอง ส่วนผู้บริหารเป็นผู้ที่รับรู้ข้อเสนอแนะและช่วยส่งเสริมการดำเนินการ และเมื่อศึกษาในเรื่องสถานภาพของผู้บริหารและครูพลศึกษา พบว่าผู้บริหารไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จึงไม่มีความรู้ในหลักการและทฤษฎี ตลอดจนการจัดดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ส่วนครูพลศึกษาเป็นผู้ที่มีวุฒิทางพลศึกษา ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีในการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษามาจากสถาบันการผลิตครูพลศึกษา

โดยตรง จึงอาจทำให้เกิดความคิดเห็นแตกต่างกันบางเรื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. เพื่อให้การจัดและดำเนินการโปรแกรมผลึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้จัดขออัตราบรรจุครูผลึกษาที่มีวุฒิทางผลึกษาให้มีจำนวนเพียงพอในโรงเรียน รวมทั้งการจัดสรรสถานที่ อุปกรณ์ตลอดจนเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลึกษาให้มีเพียงพอ

2. ศึกษาวิเคราะห์ควรทำการนิเทศช่วยเหลือครูผลึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากขึ้นเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้มานิเทศและช่วยเหลือบ่อยมาก

3. ด้านโครงการการจัดกิจกรรมพิเศษทางผลึกษาสำหรับนักเรียนที่ติดบกคั้นั้น ครูผลึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรที่จะได้จัดเตรียมเสนอโครงการต่อผู้บริหาร เพื่อของบประมาณและจัดตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการนี้ ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์สาขาวิชาต่าง ๆ รวมกันอยู่ เช่น อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์ฝ่ายกิจกรรม อาจารย์แนะแนว ฯลฯ และควรได้มีการติดต่อประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะได้จัดโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ส่วนงานเรื่องงบประมาณซึ่งไม่เพียงพอ นั้น ผู้บริหารควรรู้เท่าทันการสนับสนุนให้มีการจัดงบประมาณทางผลึกษาให้มากขึ้น และครูผลึกษาควรร่วมมือกับผู้บริหารและครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียนจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เพื่อหารายได้เข้าโรงเรียน

5. ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดหลานามัย ควรจัดวางแผนร่วมกันในการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูผลึกษา ตลอดจนการจัดสวัสดิการที่จำเป็นแก่ครูผลึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดและดำเนินการในแต่ละโครงการของการจัดโปรแกรมผลึกษา เพื่อที่จะได้เข้าใจปัญหาในแต่ละโครงการอย่างแท้จริง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องของสภาพและปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรม

ผลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตอำเภอเมืองและนอก
เขตอำเภอเมือง เพื่อที่จะได้เข้าใจการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษาได้เพิ่มมากขึ้น

3. ความมีการศึกษารวียเกี่ยวกับปัญหาการขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของ
ครูผลศึกษาในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย